

INVESTERINGEN LAND- EN TUINBOUW STERK GESTEGEN*Arjan Wisman en Ruud van der Meer**Landbouwbedrijven*

De investeringen op landbouwbedrijven nemen in de laatste jaren toe (tabel 1). In de periode van 1 mei 1996 tot en met 30 april 2000 stegen de totale investeringen in productiemiddelen van 5,6 miljard gulden in boekjaar 1996/97 tot 8,1 miljard gulden in 1999/00. Het grootste deel daarvan komt voor rekening van de grondaankopen; er werd in 1999/00 voor 2,6 miljard gulden grond aangekocht. Dat was bijna het dubbele van de aankopen in boekjaar 1998/99. Op de bedrijfseconomische balans per 30 april 2000 werd de grond gewaardeerd voor bijna 59 miljard gulden. Dat is een stijging van ruim 14 miljard gulden ten opzichte van de balans per 30 april 1997. De toename wordt vooral veroorzaakt door de veel hogere grondprijzen. De investeringen in gebouwen, machines en installaties en immateriële activa (onder andere quota) waren ieder goed voor circa 1,5 miljard gulden, gezamenlijk ongeveer 57% van de totale investeringen in 1999/00. De investering in immateriële activa liep in 1999/00 met ongeveer 15% terug, na een voortdurende stijging in de voorgaande jaren. In 1999/00 was de waarde van immateriële activa 6% van het balanstotaal. Hierbij zijn echter alleen de aangekochte productierechten gewaardeerd. Investeringen in de veestapel (fok- en gebruiksvee) bedroegen in 1999/00 569 miljoen gulden ofwel 7% van de totale investeringen. Omdat na verloop van tijd de dieren weer worden verkocht schommelt de totale balanswaarde van de veestapel tussen de 7 en 8 miljard gulden. In computers is jaarlijks ongeveer 25 miljoen gulden geïnvesteerd. De post 'overige bedrijfsactiva' vertoont door de jaren heen sterke fluctuaties. Het betreft hier de mutaties in meer vlottende activa, zoals materialen, vooruitbetaalde kosten en veldinventaris.

	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00
Grond	1.300	1.169	1.368	2.588
Gebouwen	1.211	1.479	1.597	1.580
Grondverbetering	69	59	47	82
Computers	25	25	30	26
Machines en installaties	1.296	1.501	1.414	1.478
Veestapel	647	665	558	569
Immateriele activa	868	1.089	1.812	1.547
Overige	80	226	62	220
Totaal	5.496	6.214	6.888	8.091

a) Aankoopwaarde activa, exclusief desinvesteringen op hoofdberoepsbedrijven van 16-800 nge
Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Tuinbouwbedrijven

Ook het investeringsniveau op de tuinbouwbedrijven is in 1999 in vergelijking met 1998 flink hoger: een stijging van meer dan 50% tot bijna 4 miljard gulden (tabel 2). Bij de opengrondsgronnte-, champignon- en bloembollenbedrijven bleef het totale investeringsniveau ongeveer gelijk aan 1998. Het grootste deel van de investeringen in 1999 vond plaats in gebouwen en glasopstanden (34%) en machines en installaties (26%). Vooral de stijging bij de gebouwen en glasopstanden is opvallend te noemen. De bedrijfstukken die hier een belangrijke bijdrage aan hebben geleverd, zijn de glastuinbouw en de bloembollenteelt. Deze hoge investeringen zijn onder andere mogelijk gemaakt door de ruime hoeveelheid beschikbare financieringsmiddelen uit voorgaande jaren vanwege de goede bedrijfsresultaten.

De investeringen in grond nemen sinds 1997 ook gestaag toe. De investeringen in computers vonden vooral plaats bij de bedekte teelten (de glastuinbouw en de champignonteelt). Enkel bij de vervoermiddelen is een dalend investeringsniveau waar te nemen. Dit heeft mede te maken met het teruglopen van het aantal tuinbouwbedrijven.

Tabel 2 Investeringen a) op tuinbouwbedrijven (x 1 mln. gulden, exclusief BTW)

	1996	1997	1998	1999
Grond	283	189	347	572
Gebouwen en glasopstanden	472	344	517	1.335
Vervoersmiddelen	68	63	67	57
Computers	48	39	31	55
Machines en installaties	728	762	868	1.027
Plantopstanden	373	379	372	495
Overige b)	332	308	341	435
Totaal	2.304	2.084	2.544	3.975

a) Aankoopwaarde activa, exclusief desinvesteringen op hoofdberoepsbedrijven van 16-800 nge; b) Onder andere: mutatie in materialen, vooruitbetaalde kosten, veestapel en overige inventaris.
Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.